

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2Arti oli și cores-
pondențe pentru pu-
blicare se trimit re-
dacțiunii.Concurs, inserțiuni
precum și taxele de
abonament se trimit
administrațiunii ti-
pografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Nr. 1852/20 Pl. 1911.

Circular

*cătră oficiile protoprezviterale și parohiale și
cătră clerul și poporul de sub jurisdicțiunea
Consistorului gr.-ort. român din Oradea-mare.*

Dupăce Preavenerabilul Consistor mitropolitan,
prin recercarea din 22 Aug, v. a. c. Nr. 326 M. con-
form §-lui 1 din Regulamentul de procedură la alegerea
deputaților pentru Congresul național-bisericesc, a dispus
alegeri nouă de deputați congresuali pe perioadă urmă-
tor 1911—1914 — Consistorul subsemnat, în confor-
mitate cu dispozițiunile cuprinse în §-ii 5—7 din acel
Regulament, face următoarele dispozițiuni:

I.

Pentru conducerea actului de alegere conform §-lui
6 din Regulament se numește cătră un comisar consis-
torial și anume:

A) Alegerile clericale.

a) Colegiul I. electoral constituit din protopopia-
tele *Oradea-mare-Peșteș* cu locul de alegere în
Oradea-mare, comisar consistorial: *Toma Pacala*
protopop în *Oradea-mare*.

b) Colegiul II. constituit din protopopiatele *Tinca-
Beliu* cu locul de alegere în *Tinca*, comisar consis-
torial: *Petru Serb* protopopul *Beliului*.

c) Colegiul III. constituit din protopopiatele *Be-
iuș-Vaşcou*, cu locul de alegere în *Beiuș*, comisar
consistorial: *Adrian P. Deseanu*, protopopul *Vaş-
coului*.

În fiecare colegiu electoral se alege cătră un depu-
tat din cler pentru congresul național-bisericesc pe pe-
riodul ce urmează.

B) Pentru alegerile mirene.

a) Cercul I electoral al *Orăzii-mari*, compus din
comunele: *Abramul sup. Cohan, Almaș, Alparea, Apateul
ung., Apateul rom., Bogeiu, Borumlaca, Buciumi, Bu-
curoaia, Burzuc, Calea-mare, Carțag, Cheresig, Cheri-
u, Chiraleu, Chiribiș, Chișlaz, Chișirig, Ciuhoiu, Cotigle-
tiu, Cuzap, Darvaș, Diosig, Dornișoara, Făncica, Fel-
cheriu, Gireș, Hidișelul inf., Hidișelul sup., Iteu, Jaca,
Lazuri M., P. Carand, Leș, Margine, Merlău, Oradea-
mare, Oșorheiu, Fughiu, Parhida, Peterd M., Păușu,
Rontău, Săcal, Satulbarbă, Sântelec, Sârbi, Sumugiu,
Sustoregiu, Soldobagiu, Spurcani, Suiug, Stracoș, Tărian,
Tășad, Toboliu, Topești, Varviz, Veherd, Velența V.,
Voivozi.*

Locul de scrutiniu *Oradea-mare*, comisar consis-
torial *Dr. Iustin Ardelean*, avocat și fisc onorar consis-
torial în *Oradea-mare*.

b) Cercul II electoral al *Peșteșului*, compus din
comunele: *Aștileu, Bălaia, Bălnaca, Beznea, Birtin,
Borșa, Botean, Bratca, Brusturi, Bucea, Bulz, Butani-*

*Magești, Călătea, Cacuciu rom., Cacuciu ung., Cetea,
Chigic, Chistag, Copăcel, Cornișel, Cueșd, Dames, Fe-
cheteu, Făasca, Gălișeni, Gheghia, Hotar, Telchi, Hu-
sasău, Ineu, Iosani, Lorău, Lugașul inf., Lugașul sup.,
Luncșoara, Ortiteag, Peștere, Peșteș, Peatră, Picleu,
Ponoara, Remeți, Săbolciu, Săcădat, Sărand, Șerghiș,
Șuncuiuș, Surduc, Telecuș, Tileagd, Tîgănești, Țefichea,
Tinod, Valea-mare, Valea-neagră, Virciorog.*

Locul de scrutiniu *Aleșd*, comisar consistorial *Dr.
Dimitriu Mangra*, avocat în *Oradea-mare*.

c) Cercul III de alegere al *Tincei*, compus din
comunele: *Ateaș, Bator F., Berechiu, Bicaciu, Căoașd,
Cefa, Ciumeghiu, Cristor Ș., Fonău, Forosig, Gepiș, O.
P. Cărânzal, Gepiu, Gurbediu, Hodiș O., Homorog O.,
Husasău, Ianoșda, Inand, Lupoiaia, Mădăras, Salonta,
Marțihaz, Micherechiu, Mersig, Miheleu, Osand, Ripa,
Roit, Sânmiclăușul rom., Sititelec, Tămașd, Tinca, Tulca,
Valea-mare.*

Locul de scrutiniu *Tinca*, comisar consistorial
Dr. Andrei Ilea, avocat fisc onorar consistorial în *Tinca*.

d) Cercul IV de alegere al *Beliului*, compus din
comunele: *Agriș, Archiș, Beliu, Benești, Bochia, Botfeiu,
Borz, Călăcea, Căpâlna, Cărârău, Cheșa, Chișlaca, Ciun-
tăhaz, P. Hodișel, Cărând T., Cociuba, Coroiu, Craiova,
Cumanesti, Dumbrăvița, Giriș F., Groși, Barzești, Haș-
maș, Urviș-Beliu, P. Clit, Mărăuș, Mocirla, Nermiș,
Olcea, Petigd, Rogoz B., Rohani, Sânmiclăuș B., Secaciu,
Seic M., Șiad, Șoimi, Suplac, Susag, P. Tălmăciu, Stoi-
nești, Tăgădău, Tout F., Ucuriș, Bodiș, Ursad, Poclușe,
Hodisel, Urviș B.*

Locul de scrutiniu în comuna *Ucuriș*, comisar
consistorial *dr. Gheorghiu Rocsin*, avocat în *Oradea-mare*.

e) Cercul V de alegere al *Beiușului*, compus din
comunele: *Albești, Beiuș, Beinșele, Budureasa, Cărbunari,
Burda, Căbești, Cârpești-mari, Cârpești-mici, Sâmbățșag,
Câmpani P. M., Ceica M., Ceșoara, Copăceni, Corbești,
Coșdeni, Crancești, Cresuia, Curățele, Dobrești, Drăgo-
teni, Dușești, Feneriș, Ds. Forău, Prisaca, Goila, Gur-
bești, Hidiș, Iancești, P. Bicaciu, Iosani Ds., Luncaspric,
Lazuri S., Meziad, Mezieș, Nimăiești, Nanhidișel, Pe-
treasă S., Pocioveliste, Pocola, Pomezău, Răbăgani,
Remetea, Roșia, Rotărești, Ogești, Saca, Sânmărtin B.,
Seliște B., Seliște P. M., Sitani, Săldăbagiu S., Săucani,
Sohodol L., Spinuș, Talpe, Telec, Topa superioară, Topa
inferioară, Valani M. P., Vărășeni.*

Locul de scrutiniu *Beiuș*, comisar consistorial *Dr.
Gavril Cosma*, avocat și fisc onorar consistorial în *Beiuș*.

f) Cercul VI de alegere al *Vășcoului*, compus din
comunele: *Băița, Belegeni, Bradet, Briheni, Broaște,
Buntești, Călugări, Câmpani sup., Câmpani inf., Șeghișel,
Câmp, Carpinet, Chișchou, Măgura, Valeanăgră sup.,
Cociuba, Colești, Cristior, Cusiș, Drăgănești, Dumbră-
vani, Fânață, Ferice, Ghighișeni, Căcăceni, Gurani,
Hârzești, Hinchiriș, Hotar, Lazuri B. Leheceni, Lelești,
Lunca, Merăg, Petroasa, Petrileni-Zăvoieni, Poiana, Po-*

ienii inf., Poienii sup., Rieni, Săliște V., Sârbești, Sebiș, Păcălești, Pântăsești, Țigănești, Șeghiște, Șuștiu, Sohodol V., Săud, Șteiu, Sudrigiu, Tărcăița, Totoreni, Balaleni, Vașcău, Bărești, Valeaneagră inf., Verzarii inf., Verzari superioari.

Locul de scrutinii în comuna Vașcou, comisar consistorial *Vasilie Sala*, învățător în Vașcou.

În fiecare cerc de alegere se alege câte un deputat mirean la congresul național-bisericesc pentru periodul următor:

II.

Alegerea deputaților din cler.

1. Pentru alegerea deputaților din cler se defige termen pe 17/30 noemvre a. c., la 11 ore înainte de amezăzi, conform §-lui 18 din Regulament.

2. La ziua și ora fixată toți preoții alegători din fiecare colegiu electoral sunt poștiți a se adună la locul central (locul de alegere) al colegiului și acolo sub prezidiul comisarului consistorial, în localitatea designată de acela, conform §-lui 18 din Regulament, a se constitui în colegiu electoral și a efectui alegerea unui deputat din cler pentru congresul național-bisericesc, pe periodul următor 1911—1914.

3. La efectuarea alegerii de deputat clerical sunt a se observă cu precizie și punctualitate regulele prescise în §-ii 18—26 din Regulamentul de procedură la alegerea deputaților pentru congresul național-bisericesc, votat de congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, în ședința din 11/23 octomvrie 1891 sub Nr. 156, care Regulament la timpul său a fost publicat tuturor oficiilor parohiale.

III.

Alegerea deputaților mireni.

1. Terminul pentru întrunirea sinoadelor parohiale electorale în care va fi a se votă în fiecare cerc pentru câte un deputat mirean la Congresul național-bisericesc pe periodul 1911—1914, se defige:

a) Pentru comunele bisericesti în care sunt preoți în loc, pe Duminecă în 30 octomvrie (12 noemvre), aceste sinoade vor fi a se convoca și publică cel mult în 23 octomvrie (5 noemvre)

b) Iară pentru comunele bisericesti administrate, pe Duminecă în 6/19 noemvre a. c., care vor fi a se publică și convoca cel mult în 30 octomvrie (12 noemvre) a. c. Fiecare sinod electoral are să se țină după serviciul divin înainte de amezăzi.

2. Terminul pentru întrunirea colegiului de scrutinii în toate șase cercurile se defige pe Joi 17/30 Noemvre a. c., la 11 ore înainte de amezăzi, pe când bărbații de încredere ai sinoadelor parohiale electorale din fiecare cerc au a se adună la locul central al cercului electoral respectiv, numit în punctul 1 lit. B) și acolo sub prezidiul comisarului consistorial a se constitui în colegiu de scrutinii conform §-lui 38 din Regulament și apoi după regulele prescise în §§-ii 38—41 din Regulamentul congresual a efectui actul de scrutinii.

3. Cu privire la efectuarea alegerii deputaților mireni, oficiile parohiale subalterne au a se conformă regulelor prescise în §§-ii 14 - 17 din Regulament, iară alegerea de deputat congresual este a se efectui conform regulelor expuse în §§-ii 27—37 din Regulamentul congresual.

4. Oficiul parohial este îndatorat a pregăti înainte un exemplar autenticat al listei originale autentice al alegătorilor, spre scopul de a se alătură la protocolul de alegere.

IV.

Pentru a fi deplin informați toți alegătorii mireni despre procedura ce este a se urmă cu privire la alegerea deputaților mireni pentru Congresul național-bisericesc, acest Consistor află necesar a reproduce §§-ii din regulament, referitor la aceste alegeri și anume:

Agendele oficiului parohial.

§. 14. Oficiul parohial, primind dela protoprezbiter circularul consistorial, are a studiă, publică și îndeplini cele prescise pentru dânsul.

§. 15. Duminecă cu 8 zile înainte de terminul fixat de Conzistorul eparhial pentru ținerea sinodului, parohul locului sau suplentul lui publică poporului în biserică, în azul tuturoră ziua, în care se va țină sinod parohial extraordinar, pentru alegerea unui deputat la Congresul național-bisericesc, din partea cercului electoral, căruia aparține comuna bisericescă; totodată invită pe cei îndreptățiți la alegere, ca în ziua alegerii să se adune la biserică cu ceva mai timpuriu de cât altă dată, pentru că premergând mai curând ritualele bisericesti, să rămână timp de ajuns pentru ținerea sinodului electoral.

Parohul local se îngrijește în mod corespunzător, ca această publicare să se facă deodată și în filie, invitând pe alegători la alegere în comuna matră.

16. Oficiul parohial se îngrijește, ca să fie la îndemână sigilul parohiei și lista oficioasă despre cei îndreptățiți la alegere conform §-lui 5 al Regulamentului congresual din anul 1878 pentru parohii.

Lipsind din ori ce cauză o astfel de listă, oficiul parohial, în conșlegere cu comitetul parohial, este dator a compune cu toată esactitatea astfel, ca la întrunirea Sinodului parohial, electoral, acea listă să se poată autentică și folosi la actul votării.

§. 17. În ziua fixată pentru alegerea deputaților mireni, parohul local celebrează sfânta liturgie împreună cu chemarea Duhului sfânt, apoi întrunește sinodul parohia extraordinar sub prezidiul său, dacă nu este protoprezbiterul de față, și-l conduce până la constituirea sinodului propriu electoral.

Alegerea.

§. 27. La timpul fixat (§. 5. b), după terminarea sfintei liturgii, împreunate cu chemarea Duhului sfânt, în fiecare comună bisericescă, filiile la oaltă cu matră, se întrunește sinodul parohial extraordinar pentru alegerea unui deputat mirean.

Localul pentru sinodul acesta poate fi biserică, sau școala, sau altă localitate corăspunzătoare

Sinodul se deschide și lucrează la început sub prezidiul ordinar (parohul local, eventual protoprezbiterul sau alt preot), se cetește ordinul consistorial pentru alegere și în cazul prevăzut în §-ul 16 aliniatul ultim, se autentică lista membrilor sinodului și se alătură la protocol, — în fine se constituie sinodul electoral.

Oara când s'a deschis Sinodul se înseamnă la protocol.

§. 28. Sinodul propriu electoral se constituie alegându-și un președinte, doi bărbați de încredere și un notar, — apoi procede numaidecât la însuși actul alegerii de deputat, sub conducerea și controla biroului sinodal.

§. 29. Votarea se face în rândul listei. Numai cei înscriși în listă sunt îndreptățiți la alegere.

§. 30. Ales poate fi acela, care e membru alegător a vre-unei comune parohiale din mitropolia noastră ortodoxă orientală română.

§. 31. Forma votării este cea cu graiu viu, sau dacă cer 20 alegători, cea secretă cu ședule.

Oara când se începe votarea se notează în protocol.

§. 32. Ordinea votării este aceasta: președintele sau notarul cetește din listă cu graiu respicat și pe rând numele fiecărui alegător; membrii prezenți ai sinodului, cari voiesc să participe la alegere, vin în persoană unul câte unul la masa biroului sinodal, în rândul după cum sunt chemați din listă și fiecare din ei își dă votul cu graiu viu, eventual prin ședulă.

Aclamațiunea nu este permisă, de asemenea nu este permis a vota unul în numele altuia prezent sau absent.

La caz când alegătorul nu știe întreg numele candidatului, e deajuns dacă el va numi sau va scrie numele de familie și caracterul candidatului, așa însă, ca identitatea persoanei să nu fie trasă la îndoială.

§. 33. Notarul sub controla președintelui și a bărbaților de încredere introduce în protocolul Sinodal voturile date, scriind la fiecare votant numărul curent, numărul din listă, numele alegătorului și în rubrica următoare, alături, numele aceluia, căruia alegător și-a dat votul.

În loc de numele candidatului nu sunt permise semne indicative, alte indicări, sau scurtări.

La caz de votare secretă se înseamnă în protocol numai numele alegătorilor iar ședulele se adună și se păstrează toate pentru actul scrutinului, ce va urma.

§. 34. După ce vor fi votat după listă toți alegătorii prezenți, se mai așteaptă o jumătate de oră pentru alegătorii cari n'au fost prezenți sub decursul votării, și cari venind acum, mai pot vota. După expirarea timpului de jumătate de oră, și după ce au votat toți cei ce s'au prezentat în acea jumătate de oră, se închieie alegerea însemnându-se în protocol timpul (ora și minutele) închierii.

§. 35. După încheierea votării biroul sinodal numără voturile, iar la caz de votare secretă ședulele, cari dacă corăspund numărului votanților, se scrutinează desfăcându-se acele, apoi cetindu-se și ce conțin.

Rezultatul votării se înseamnă la protocol în modul cel mai exact, ca să fie evident câte voturi a întrunit fiecare candidat.

La caz de votare secretă, ședulele, după scrutinare, se adună toate la oaltă, se numerisează și legate bine se pun sub cuvertă, iar cuverta se sigilează după modalitatea prescrisă pentru sigilarea protocolului, la care ele se alătură.

§. 36. Terminându-se actul alegerii, sinodul electoral designează pe unul dintre bărbații de încredere, care să primească protocolul sinodului electoral, după ce va fi în toată forma încheiat și sigilat, și la timpul indicat să-l ducă la locul central al cercului, și să-l prezinte în persoană comisarului Consistorial, făcând acolo parte din colegiul scrutinător pentru cercul întreg.

În cazul când acest delegat al Sinodului electoral ar fi împiedecat a-și împlini această datorință, are să predea protocolul celui alt bărbat de încredere, ca el să-l prezenteze la timpul și locul indicat.

Despre întreg decursul sinodului electoral se face protocol, care încheindu-se, se autentică în prezența alegătorilor, apoi se subscrie de președinte, de bărbații de încredere și de notar *acludându-i-se lista alegătorilor și eventual ședulele de votare.*

Mai multe coale în protocol se cos la oaltă și capetele firului cosăturii se pun sub sigil.

Protocolul trebuie se aibă pe pagina subscrisorilor două sigile întregi, unul al parohiei altul al președintelui sau al unuia dintre bărbații de încredere.

Sigilarea făcută după alte modalități se înseamnă la protocol împreună cu cauzele ei.

§. 37. Protocolul încheiat, subscris și instruit se pune în cuvertă împreună cu acluzele lui, și *cuverta*

se sigilează cu ceară punându-se cele două sigile prescrise pentru însuși protocol. Dacă nici președintele nici bărbații de încredere nu au sigil, pe cuvertă în amândouă locurile se pune sigilul parohiei. Astfel sigilat protocolul se prevede în loc de adresă cu titlul: „*Protocolul Sinodului parohial electoral din comuna N.*” și se predă bărbatului de încredere designat pentru a-l duce la comisarul consistorial, iară după toate aceste președintele declară sinodul electoral încheiat.

Bărbatul de încredere, respective substitutul său, este dator să prezenteze în persoană protocolul electoral la colegiul de scrutinii.

Acest circular, în exemplare recerute, împreună cu blanchetele de protocol, se trimite P. T. Oficii protoprezbiterale, cu însărcinare de a trimite câte un exemplar cu toată grabirea, fiecărui oficiu parohial subaltern, pentru publicare, efectuare și luarea măsurilor prescrise.

Dat în Oradea-mare, din ședința plenară a Consistorului ținută la 4/17 Octomvrie 1911.

Vasile Mangra m. p.
vicar episcopesc.

6160|1911.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului nou sistematizat de revizor școlar diecezan, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare. Alegândul revizor școlar va fi coordonat referentului școlar ordinar și-și va primi cercul de agende dela Prezidiul consistorial.

Beneficiul împreună cu acest post constă din:

1. Salar anual de 2400 cor.
2. Bani de cortel 500 cor.

3. Diurnă de 8 cor. în cazurile de esmisiuni la vizitarea școalelor și pentru alte trebuințe, precum și spesele de călătorie.

Dela reflectanții la acest post se cere să aibă cvalificație pedagogică-academică; ceice pe lângă această cvalificație superioară vor avea și praxă pe terenul școlar, vor fi preferiți.

Aplicarea fiitorului inspector școlar se va face în mod provizor, având afacerea să o reguleze definitiv sinodul eparhial proxim.

Reflectanții la acest post au să prezinte la subsemnatul Consistor, în termenul concursual, cererile ajustate cu următoarele documente:

1. Autobiografia, pe scurt, a recurentului.
2. Estrasul de botez.
3. Toate documentele de cari dispun, relative la studiul academic prestat.

4. Atestatele despre eventualul serviciu școlar, prestat până acum.

5. Dovezile despre alte eventuale titluri de recomandatie pentru postul de sub întrebare.

Arad, din ședința cons. plenară dela 7/20 Oct. 1911.

Consistorul rom. ort. din Arad.

Discurs

de deschidere la conferența preoțească-pastorală din tractul Peșteșului, ținută în Peșteș, la 6/19 Oct. 1911.

Prea Onorate Domnule Comisar!

Onorată Conferență!

Doral sufletului nostru eată-l împlinit. Mult dorita organizare a preoției noastre, pe bazele eterne ale învățării bisericeii ortodoxe, prezidată de Mântuitorul nostru Isus Hristos, supremul cap al acestei bisericeii, iată să înfăptuieste! Cine să nu să bucure astăzi în districtul Consistorului orădan, cine între preoții noștrii să nu salute cu însuflețire ideea conferențelor preoțești pastorale, ordonate de V. Consistor prin circ. Nr. 1100 Bis./911 cu atât mai vartos, cu cât prin reactivarea și continuarea acestor conferențe, dispuse a se ține de acum înainte în tot anul în cursul lunii Octomvrie, avem prilejul fericit a ne intruni la un loc, a ne sfătuși cu dragoste frățească, asupra feluritelor chestii principiale practice din domeniul vieții și activității noastre pastorale. — Ajutându-ne astfel unii pe alții împru mutat, să desăvârșim opera de mântuire „cu toată curăția”, propovăduind evanghelia „ca din partea lui Dumnezeu însuș.”

Eată, de-alt-cum, ce zice despre propovăduirea cuvântului „cu toată curăția.” Sfântul apostol Pavel la a doua carte către Cor. C. 2 vs. 17: „*Noi nu suntem, ca mai mulți alții cari coramp cuvântul lui Dumnezeu; noi îl propovăduim în toată curățenia, ca din partea lui Dumnezeu însuș.*”

Că să fim noi într'adevăr vrednici de a propovădui în chipul acesta, evanghelia Domnului, să cere înainte de toate, un lucru mai presus de știința și filozofia lumii mai presus de farmecul, măreția, și frumsețea stelelor, mai luminos și mai cald decât razele soarelui; un ostrov senin, care deschide raiul: *farmecul, măreția, frumsețea, lumina și căldura credinței.*

Căci și filozofia numai prin lumina credinței poate să-și urmeze cu izbândă calea spre perfecționarea omenirii. „Prin credință, știință și afară de credință nu este cu puțință a plăcea lui Dumnezeu.”

Nu o credință ușoară, ci tare, nu o credință superficială, ci statornică să cere c eștinului și deosebi preotului, ca să fie vrednic a păstori sufletele; cu credința întărind știința pozitivă, și dându-i aripi de-a zbură spre împărăția cerească.

Se cuvine, dar, unui frate al Vostru în Hristos, care din voia lui Dumnezeu conduce vremelnice, destinele tractului protopopesc al Peșteșului, ca deodată cu un cald și sincer salut la, adresa fr Voastre și a reprezentantului valoros al Ven. Consistor, să intru numai decât, „in medias res”, cercând a răspunde în cadrele acestui discurs, la întrebarea: *Când este viața preotului ortodox străbătută de adevărata credință creștinească?*

Dela răspunsul nimerit, la o întrebare, în aparență, atât de ușoară, este, condiționată rezolvirea norocoasă mai a tuturor momentelor din viața și activitatea pastorală a preoției noastre.

On. Conferență! Cu puțină dragoste de adevăr și cu multă și serioasă pătrundere a fazelor din lupta vieții pentru existență, — vedem, că să conturează și se desfac două tabere tot mai pronunțate: oamenii cari săvârșesc binele și se numesc „fii luminei”, și oamenii, cari săvârșesc răul și se numesc „fii întunerecului”. Până acum se pare că erau prin amestecul cu cei buni,

mai ascunși mai tupilați cei răi și poate mai puțin; pe zi ce merge răul se înalță crescând, ear binele scade, pentrucă de prin unele locuri s'au desfăcut fi de maică, statul de biserică.

În natură omul umblă ziua pe drum sigur, ear noaptea pe dibuite și cu frică. Tot astfel omul luminat în sufletul său cu razele credinței, umblă pe drum sigur, care-l duce la Dumnezeu; iar omul întunecat de ateism și păgânism pe drum prăpăstios, care-l duce la pierzare.

Eată, dar, dragii mei frați în Domnul, că mama tuturor virtuților creștinești, dar mai ales făclia vieții preotului român este și trebuie să fie credința! O credință în înțeles larg, cu vederi superioare, care să îmbrățișeze viața poporului nostru sub toate raporturile sale sufletești.

Savantul profesor de Universitate din România Dl. T. C. Guza, în „Neamul românesc”, Nr. 88 pag. 1399 din a. c. zice: *Ceiace ne preocupă în întâiul rând este interesul vieții, nu din punctul de vedere teoretic, abstract, al cunoștinței, ci din punctul de vedere practic al existenței noastre ca oameni.*

Adecă noi, poporul acesta românesc, neamul acesta de oameni, cu firea, caracterul și închinările lui, bune ori rele sufletești, când zicem „prin noi înșine” lepădăm oare aripa ocrotitoare a dumnezeirii? ori o cerem mai înțefit? Căutăm noi pe Dumnezeu afară de eul sufletului, care ni-lă dat. Ori în acel suflet? Și oare faptul că existăm de atâta amar de ani cu credința într'o zi de dreaptă sârbătoare, să nu-l atribuim darului lui Dumnezeu, care a ocrotit și ocrotește ca mână tare „pre român poporul său”?.. Ah!.. dar preoții vremilor apuse aveau credință de aur, ear din potirul de lemn, odată cu sfânta cuminecătură, dădeau Duh din duhul și din inimă lor drept credinciosului popor ca să vieze, să lupte și să ne lase curată pilda credinței și vieată lor, următorilor din neam în neam.

Bieții de noi, preoții zilelor de astăzi, ce mult ar trebui să învățăm dela înaintasii noștri, cucernicii preoți bătrâni! Ei au crescut cu psaltirea și cu ceaslovul, generațiile, cari se duc în șirurile, căror generații s'au găsit creștini, cu atâta inimă pentru credința străbună încât au fost gata să-și jertfească în orice clipă viața pentru legea Domnului.

Cam ce crede un bărbat ca A. C. Guza despre religie ca temelie unei bisericeii, și reținem ideea conducătoare continuând, cu citatul amintit mai sus. El să întrebă: *Noi — Ce suntem? De unde venim? Pentru ce trăim? Care este scopul suferințelor noastre? Unde ne ducem? Aceste sunt întrebările, pe care le aruncă mintea omenească și la care nu poate să răspundă în mod satisfăcător decât religia.* Așa dară un fruntaș al științei, cunoscător adânc al sufletului omenesc, prin prisma filosofiei, împodobite de credința mărturisită, să apropie cu evlavie de farul de lumină, care-i luminează maiesot calea scrutătoare după adevăr, pe care-l găsește împăcat cu sine, fără nici un sbucium, în marea vieții în portul credinței din împărăția religiei.

Un preot confrate al nostru, părintele Const. Morariu din Pătrăuți pe Suceava, (Bucovina) arată cu cuvintele Arhimandritului Nicefor Iliescu Sprânceană, că ultimul temei al tuturor științelor, este: *credința.*

Iată părerea părintelui Arhim. Iliescu.

„*Conceptul credință, nu însamnă cătușă, sau lant, cum îl-numesc raționaliști ci el formează o parte constitutivă a conștiinței omenești, întocmai așa, ca și știința pozitivă. Deci numai filozofia aceea ce caută să descopere temeiurile și scopurile a tot ce există, ca corp și*

ca spirit, nu numai cu ajutorul rațiunii, ci și cu ajutorul revelațiunii dumnezeiești, numai ea trebuie să fie numită: flică a cerului, trimisă pe pământ să lumineze, să nobileze și să fericască omenirea“.

Pe lângă cele știute și cunoscute și de frățile voastre, am căutat să aduc dovezi cu temeuri nerăsturnabile, că prin credință tare „poți muta munții“, înțelegându-se prin aceasta puterea ei nemărginită de-a promova progresul în activitatea spirituală a omenirii.

Când examinăm, acum, și încercăm a pune sub scalpelul necruțător al criticei vieța noastră sufletească, fiind noi toți preoți ai bisericei ort. române, trecuți prin vămile culturii moderne vedem, și constatăm cu multă durere, cât a siăbit, de mult cât este astăzi de laxă de palidă și morbidă credința noastră.

Puterea distrugătoare a materiei, ce reclamă ca un bălaur, frăgezimea tinereții feciorilor și fetelor de împărați, ne-a înfrânt și ne-a copleșit spiritul, iar în lipsa indeletnicirilor și preocupării sistematice cu sfințele scripturi, adică în lipsa științei profunde teologice, în vâltoarea mării lurtunoase a vieții, perdem credința, ancora sigură care ține naia sufletului nostru la limanul mântuirii.

Acestui proces psihologic, care în mod fatal ne scoate din biserică și care ne răpește dreptul sublim de-a servi la altarul Domnului trebuie opusă o muncă de regenerare stăruitoare și grabnică, atât a sufletului păstorilor, cât și a poporului. Iar începutul acestei munci salutare să-l facem cu ziua de azi, când ne-am întrunit în dragoste evanghelică, ca să ne luminăm reciproc și să ne organizăm, pe baza statutului nostru org. în unica sferă de activitate legală, și sub egida principiilor credinței noastre. ort. străbune; cum s'a accentuat de-atâtea ori. — Deci la lucru. — Să ne curățim simțirile. Iubirea să domnească în toate lucrările noastre. Iubirea lui Hristos, care îndulcește vieța iubirea lui Hristos, care dă farmec și înțeles vieții. Mai întâi sufletul nostru trebuie curățit de zgura culturii moderne ateiste, purificându-l cu o cultură religioasă sănătoasă și întărindu-l în cultura specifică a neamului nostru. Noi trebuie să cultivăm altruismul. Să ne bucurăm știind, că adevărata cultură modernă astăzi întemeiată pe modernism, în evoluția culturii apusene și în biserica apuseană tinde — fără nici un prozelitism odios din partea ortodoxiei la credința bisericei ortodoxă ca la o maică părăsită care iartă pe toți fii rătăciți primindu-i cu milă la sinu-i.

Așa dară adevărata cultură modernă este aproape de Dumnezeu, deci aproape, ba merge mână în mână cu religia. Marea majoritate a filosofilor și naturaliștilor cari din punct de vedere științific au revoluționat spiritul omenesc, pleacă ca dela un punct sigur și luminos, dela ideea dumnezeirii. Zgura culturii ateiste, care ne duce la fetisism, trebuie lăpădată și sufletul hrănit cu laptele credinței evanghelice. Vedem, doar, zilnic cu toții, cât de disgustătoare sunt roadele acelei culturi rele.

Decând statul s'a despărțit de biserică, criminalitatea infantilă este azi în Franța în continuă și îngrozitoare creștere. Tinerimea dela 16—22 ani, să dedă la fapte criminale, par'că nu în lumina unei civilizații superioare, ci în noaptea codrilor au fost crescută.

Perzându-și sufletul buzola omul rătăcește în labirintul frădelegilor. Un neam ajuns la așa o răspântie a drumurilor, la acest stadiu al unui început de discompunere, ori se trezește din somnul cel de moarte și dă piept cu bărbăție și cu credință, în valul cel amenință, ori cuprins de frică și disperare, în lipsa forțelor energice să inneeacă.

Până nu-i târziu și până când forțele sufletești tinere ale națiunii romane sunt încredințate conducerii firești a preoțimei, cer dela voi, fraților, să vă înouiți prin studiu neînterupt sufletul, spre a fi cu credință tare în divinitatea bisericei noastre, întemeiate și organizate de mântuitorul nostru Isus Hristos. Cetiți cu dragoste cu sete și cu sârguință sfințele scripturi. Așa adevărul și-l propovăduiți cu credință. Bisericile noastre să răsune de glasul cucernic al cântărilor pioase și predica să inflorească pe buzele voastre ca florile în câmp și prin codri primăvara; iar în sufletele mulțimei de credincioși, ca picuri de roauă pe florile plăpânde, să se cobore mana cerească a credinței străbune. Să se poată desăvârși viața noastră pastorală ce e de lipsă.

Preotul în biserică și în fața sf. altar trebuie să fie plin de pietate și inspirând lumi credință și sfințenie; pentru că el reprezintă pe Dumnezeu și lucrarea de mântuire pe pământ.

Preotul în casă, va duce o viață cucernică, bine învățându-și familia și studiind însuș neînterupt, culegând aurul științei din Sf. Scriptură și din sfințele cărți, ca albina polenul din flori.

Preotul în câmp, prin o economie rațională și prin exemplu de înțeleaptă conducere a lucrului economic cu credința semănată deodată, cu boabele de grâu, să aștepte rodul înbelșugat, cu care-l va dărui Dumnezeu. Aici, în mijlocul naturii, să esplice lucrătorilor din holda sa, că tu omule în lume, fără credință în truda ta, în ostenele tale, în viitorul tău, ai rămânea amorțit, fără dor de vieță și fără nădejde de răsplată.

Preotul în sat, pe drum și la oraș, trebuie să se prezinte în haine curate, mai ales în costumul preoțesc de rigoare; pururea treaz cu multă băgare de seamă la vorbele ce le vorbește, având o umblare potolită și modestă să primească cu mulțumită salutul credincioșilor și al oamenilor, cari îl respectează.

Preotul la funcțiuni pastorale, pe la bolnavi, la sfințiri de case, la sfințiri de țărini etc. să se arete cu inima credincioasă sinceră și curată. Interesul de soarta și vieța poporenilor săi să-l vadească de păstor adevărat și nu de năimit. În toate privințele să procedeze ca „popa Tandă“ din minunata creațiune artistică cuprinsă în novelele măestre ale lui Ioan Slavici. Poporul în scurtă vreme să-și cunoască pe binevoitorul pe părintele său cel sufletec.

Pe bolnavi, deosebi, să-i deprindă la răbdare cu credință, pentru că se zice: „celce rabdă până în sfârșit, se va mântui“. Arătându-și bolnavul dorința de-a se mărturisi și cumineca, preotul să arate caznicilor, că un creștin bun totdeauna în cele 4 posturi caută a-și curăți sufletul și a-și-l renouă prin sfânta cuminecătură iar celui bolnav — osebit în cazuri grave — să-i administreze sf. taine vorbind numai despre însemnătatea lor fără a-i face imputări, că nu s'ar fi cuminecat la timp.

Preotul la diferite acte solemne de veselie, la logodne, nunți, onomastice, hram, etc. să-și însușească o ținută demnă, rezervată. Prin o cucernică imitație a tactului Mântuitorului nostru Hristos la nunta din Cana Galileii, să fie gingaș, cu față veselă, împărțind tinerimiei, la timp și loc potrivit, sfaturi despre credința adevărată în viața conjugală, sfințită de Isus Hristos.

Preotul la morți și la pomene. După prohod, preotul să nu meargă totdeauna la pomene, iar dacă ici colo, să duce risipa de mâncare și beaură să o condamnă. Să caute a desrădăcina datinele băbești, ca aducerea găinei negre, date de pomană peste coșciug,

scoaterea bouului din jug și aducerea lui, ca să-l întoarcă de trei ori în jurul mortului etc. — Special — acum când spiritele sunt mai evlavioase și mai primitive să se combată cu cea mai mare energie consumarea beuturilor spirituoase; alcoolismul. *Figura degenerată a cutărui bețiv notoric ajuns în delir, să poate prezentă ca o icoană vie de distrugere morală și materială.*

Preotul admiristrând sfintele taine să aibă totdeauna crucea, patrafirul, molitvelnicul, cutiuța cu sf. mir, și untdelemn cutiuța cu sf. cuminicătură la îndemână. În general, când săvârșește ori ce taină, să se conformeze necondiționat tipicului și normelor prescrise. Aici însuși preotul trebuie să fie pătruns de credință tare. În inima și sufletul lui să nu să îndoiască nici o singură clipă *că în momentul, când săvârșește tainele Duhul sfânt, sfințitorul cu darul puterii sale dumnezeiești împlinește numai decât misterul, pe care nici ochiul material, nici mintea noastră mărginită, nu le vede și nu le înțelege.* Credința însă coboară în suflul balsamului unei bucurii cerești, o pace și armonie sfântă, care liniștește sufletul zbuciumat și-l impacă, precum impacă ploaia pământul în vreme de secetă.

Va să zică dincolo de materie, în împărăția binelui absolut domnește puterea creatoare atotbună atotînțeleaptă, necuprinsă care este Dumnezeu, și dela care ființa noastră, prin natura sa, să simte atârnatore și cătră care tinde și voește să fie atrasă.

Ideile acestea atinse aici în liniamente generale fixează viața și activitatea preotului străbătută de credință adevărată, aici avem în vedere o credință tare, vie, lucrătoare și roditoare.

Prietenii buni, tovarășii de muncă, prin cari preotul își ușorează lucrarea în arta păstoririi sufletelor sunt: Sfânta scriptură, sfânta tradiție, operele sfinților părinți, toate revistele de specialitate, cari se redactează în spirit înalt preoțesc, etc.

Pentru trebuințele poporului să se întemeieze un ziar anume redactat în spirit religios; pentru lățirea cuvântului lui Dumnezeu în lume să vor căuta cărțile plăcute și de lipsă poporului, — cum este Călinarul, biblioteca cârticelelor ieftine, ca în loc de Sf. Sisoie, Sf. Varvara, etc., să avem într'o limbă curată și dulce românească, *vieța cea plină de roade bogate d. e. a unui Sf. Ioan Gură de aur, a lui Vasilie și Grigorie, vieța Sf. Nicolae, etc. etc.*

Cuvântul lui Dumnezeu să străbată în șezătorile dela țară și cu deosebire în șezătorile literare ale scriitorilor noștrii mari. Alături de scriitorii bisericești, un Coșbuc, Vlahuță, Goga, Agârbiceanu, Chendi, Lupas, Ciura, să urce treptele gloriei spre acel „aere perenius“ introducând în scrisul lor o notă nouă simpatică curentul religios. — Cu chipul acesta unii dintre laicii noștrii, cari se cred învățați, minune mare, când le lapadă credința în Dumnezeu, s'ar întoarce, poate, sufletul dela cele trecătoare și slabe, la cele vecinice și tari; dela întunerecul necredinței, la lumina cunoștinței, prin o credință adevărată.

* *

Sfântul Ioan Gură de aur, în scrierea sa despre preoție, zice: „Preoția să poartă pe pământ, dar are un rang de serviciuri cerești, de aceea trebuie să fie preotul atât de curat, ca și când ar sta în cer; să fie tare la suflet, să nu se înpuțineze cu inima. Asemenea unei lumini, ce luminează pământul trebuie să lumineze și sufletul preotului“.

Nu este în lume o chiamare mai grea, mai sfântă și mai plină de răspundere decât chemarea preoțească „Ai să fi așa de curat, ca și când ai stă în cer“, slu-

jind cu îngerii lui Dumnezeu, „să fi tare la suflet“, să ai adecă credința tare și să nu-ți inpuținezi gradul de însuflețire și de inspirație cătră lucrarea ta divină. „Să fi lumină în lume, Să te topești adecă, la cărbunii tăi proprii“, cum zice Goete. Cu alte cuvinte am ajuns să constatăm, că preotul trebuie să fie un adevărat artist. Să fie lumină, să spuie adevărul, să aprindă candela credinței în sufletele păstoriiților săi. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor; — zice sf. Scriptură — ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pre tatăl vostru carele este în ceriuri. Aceasta e arta păstoririi sufletelor. Ea însă fără credință este o zidire pe nisip, un trup fără suflet, un cadru fără icoană.

O Doamne! când privesc eu cerul și miriadele de stele ce-l împodobesc să nu cuget eu la Tine și să nu cred în cel ce le-a zidit?! Și când stau în contemplații sfinte de-mi reconstruiesc în suflet marea jertfă a fiului Tău și mântuitorului nostru Isus Hristos moartea — și triumful luminii și puterii dumnezeiești — învierea lui — să nu cred, să nu văd, să nu simț dragostea Tatălui nostru celui ceresc pentru lumea cea păcătoasă?

O Doamne, lumina mea, fericirea mea și ajutorul meu, Tu care, mi-ai ajutat și mi-ai dat această putere, ca să vorbesc fraților mei în apostolie, despre tine, să nu te simt eu oare, să nu te cred și să nu mă ascund dinaintea Ta?

Căci tu cu noi ești, și cine poate fi în potriua noastră?

Tu ne înveți pe noi credința și legea Ta și ne mântuiești pre noi și scumpul nostru neam dia focul geenei.

Rămâi cu noi, căci cătră sară ester și s'a plecat ziua trimite-ne Duhul Tău cel sfânt, ca să petreacă cu noi și să ne înfrățescă în dragostea Ta în veci!

După acestea, sus inimile! aveți credința fraților și cu Dumnezeu înainte. Conferența o declar de deschisă.

Protopop Al. Muntean.

Onorabilă redacțiune!

Vestesc cu deosebită bucurie, că seria conferențelor pastorale, în Bihor, s'a început la 6/19 oct. a. c., cu tractul Peșteșului.

În senzul circularei Nr. 1100 Bis. 1911, Joi, în ziua conferenței, preoțimea tractului s'a adunat în biserica din Peșteș în număr aproape complet. Serviciul divin, pontificat de protopresbiterul tractual Alex. Munteanu, asistat de 4 preoți a decurs în perfectă ordine. Predica a rostit-o preotul *Tiberiu Baciu* din Cuesd. A fost frumoasă de un cuprins bogat și înălțător.

Trei dizertanți: domnii *Ioan Bonatiu* Bălaia; *Samuil Iacob* Josani; *Ștefan Domocoș* Bratca; precum și recenzenții lucrărilor lor, Domnii: *Zaharie Bulzan* Botean; *Iosif Moldovan* Ortiteag; *Georgiu Morarescu* Tuiod, s'au achitat cu toată demnitatea de îndatoririle ce li-s'au impus.

Începutul de bun augur, ne îndreptățește la multe și mari speranțe într'un viitor mai bun în viața sufletească a bisericii ort. române din Bihor. Asupra concluzelor de mare importanță pentru îndrumare sănătoasă a vieții bisericești, vom reveni într'un număr viitor.

De data aceasta remarcăm faptul, că conferența pastorală a tractului Peșteșului a succes foarte bine. Delegatul Consistorial, *Părintele asesor referent Gheorghe*

Tulbure, autorul circularei pentru reactivarea conferențelor preoțești. a constatat și accentuat acest lucru cu multă însuflețire și vădită satisfacție.

Instructiva cuvântare de deschidere a protopopului tractual *Alexandru Munteanu*, care fixează în mod nimerit programa de acțiune a conferențelor în genere; precum și vorbirea înălțătoare a părintelui asesor ref. *Gheorghe Tulbure*, despre atribuțiunile cardinale ale preoției din zilele noastre, — le trimitem spre publicare în proximal număr din: *Biserica și Școala*.

Raportor

5095/1911.

Aviz!

„Ordinul consistorial Nr. 6989/1910 relativ la oprirea ediției VII a manualului curs practic de limba română de I. Vuia se referă numai la amintita ediție. Prin urmare celelalte ediții ale aceluiaș manual sunt admise în folosința școalelor, întrucât este vorba de *exemplarele deja cumpărate și ajunse în mâna școlărilor*. Tot astfel sunt lăsate în folosință și exemplarele din edițiile I, II, III, și IV ale părții I. și părții II din manualul de limba maghiară al aceluiaș autor, întru cât respectivele exemplare au ajuns deja în mână școlărilor“.

Arad, la 4/17 octomvrie 1911.

CRONICA.

Anunț. »Pentru școala confesională din Șe-ghiște, tractul Vașcoului, pe timp nedeterminat, se caută un învățător suplent. Cei interesați să se adreseze în scris ori verbal subsemnatului în Szegyesd p u. Rény: Moise Popoviciu preot«.

Concure.

Pentru îndeplinirea parohiei reactivată vacantă din **Cintei**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune pământ. 2. Un intravilan parohial. 3. Despăgubire de pășune. 4. Pentru bir și stole 500 cor. solvinde din cassa cultuală.

Cel ales are să supoarte toate contribuțiile ce se vor ieictă de după pământul benefic și va catehiză la școala noastră confesională fără orice remunerație specială.

Parohia fiind de clasa **primă**, dela recurenți se recce ecalificațiune corespunzătoare.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din **Cintei** să vor subșterne la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab (com. Arad), având recurenții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în s. biserică din **Cintei**, spre a-și arătă desteritatea în cele rituale.

Cintei, din șed. com. par. dela 25 sept. (8 oct.) 1911.

Toader Morar
președinte

Ioan Popovici
notar.

In conșelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm. ppsc
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **K. Hodoș** (Ó. Hodiș) cottul Bihor protopresbiteratul Tinca, cu termen de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. cvartir liber și grădină. 2. Bir preoțesc dela fiecare casă 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. stolele îndatinate. 4. Pământul parohial 2 jug. 1360□ și pășunat. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Să notifică, că alesul va fi administrator stabil și în parohia Forosig unde va beneficia: 1. Dela fiecare casă câte 30 lit. cucuruz sfărmat ori 2 cor. 2. stolele îndatinate. 3. Pământul parohial.

In ambele comune alesul va fi îndatorat să supoarte toate sarcinile publice după pământul folosit.

Reflectanții au să subștearnă rugările lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial din O Hodisui, protopresbiterului concerninte, iar în vre-o duminică ori sârbătoare au a se prezentă în biserică spre a-și arătă desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **Lupoia** cottul Bihor ppiatul Tinca, cu termen de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente: 1. cvartir liber cu grădină. 2. Dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. Stolele îndatinate. 4. Pământ parohial 3 jug. 528□. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Alesul va suportă sarcinile după pământul folosit.

Reflectanții la aceasta parohie recoursele lor ajustate conform regulamentului le vor subșterne protopopului concerninte, și se vor prezentă în biserică din Lupoia în cutare duminică ori sârbătoare spre a-și arătă desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu mine: *N. Rocsin* protopop.
—□— 1—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala conf. gr. or. din **Groș** se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios diecezan, pe lângă următoarele emolumente: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Pământul învățătoresc prețuit în 100 cor. și după care învățătorul are a solvi darea. 3. Venitele cantonale (mort mic 1 cor., mort mare 2 cor.) în calcul mediu 32 cor. 4. cvinvenalele prescise. 5. cvartir cu grădină. 6. pentru curatorat și vărui, dacă învățătorul ia această sarcină asupra sa 80 cor. din care sumă se va încălzi și sala de învățământ, procurându-se totodată și cele de lipsă la curatorat, vărui, șurluit etc. Alesul are a purtă și cantoratul în s. biserică fără alta remunerațiune. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți. Recursele însoțite de documentele necesare și adresate comitetului parohial din **Groș** (Garassa) să se subștearnă P. O. Oficiu Protoprezbiteral în Mariaradna și sub durata concursului recurenții să se înfățișeze în s. biserică din loc spre a-și arătă desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 25 sept v. 1911.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu: *P. Givulescu* ppop inșp. de școale.
—□— 1—3

Devenind vacantă stațiunea inv. din **Mădăras** protopresb. Tincei, pentru îndeplinirea ei se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumente sunt: In bani gata 484 cor. Reluț pentru lemne 108 cor. 15 cub. grău prețuite 176 cor., 7 cub. cucuruz 56 cor. 3 jug. catastr. 1127□ pământ arător și 1 jug. livadă 144 cor., una cânepiște 8 cor. Competința de pășunat 24 cor. Cortel liber cu intravilan de 661□. Pentru încălzirea salei de învățământ să va îngijl comuna bisericască.

Învățătorul ales va avea să provadă cantoratul și instruirea elevilor școlii de repetițiune fără altă remunerațiune. Stoalele cantonale dela mort mare 3 cor. cu liturgie 4 cor. dela mort mic cununie și maslu câte 1 cor. Darea publică o va solvi alesul învățător.

Cvivenenatul îl va primi numai după cinci ani de serviciu prestat în parohie.

Recurenții sunt poftiți a-și trimite recursele lor instruite conform regulamentului școlar și adresate comitetului parohial din Mădăras on. oficiu protopopesc din Măkerék și a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută în 2/15 octomvrie 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop. —□— 1—3

În urma autorizării Vener. Consistor de sub Nr. 5519/911 și 6017/911 prin aceasta se publică concurs din oficiu pentru îndeplinirea postului de capelan tomportal sistemizat pe lângă parohul Terentie Oprean din **Cenadul sârbesc** cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune parohială.
2. Stolele legale.
3. Birul preoțesc legal.
4. Din toate aceste, alegându-l capelan va beneficia jumătate. Intregirea dela stat compete întreaga parohului. Se notează, că pe anul economic 1911/1912 sesiunea parohială e esarendată, iar partea capelanului e depusă la cassa de păstrare. După ce biserica i-și va fi încasat anticipațiunea dată pentru intravilanul de 600□ așa numit „Fundatiunea Laza Nicolaș“ și aceasta formează venit preoțesc, din care jumătate compete capelanului.

5. Alegându-l capelan are să-și plătească toate dările publice după venitul beneficiat. Are a se îngriji de locuință și e obligat — fără altă remunerațiune a catehiză la școlile confesionale gr. ort. române și la școlile neromâne din loc.

6. Deoarece capelanul se alege cu dreptul de succesiune garantat în §. 6 din Regulamentul pentru parohii, și fiind parohia de clasa primă, dela recurenți se cere cvalificațiune de clasa primă.

7. Reflectanții vor avea a se prezenta în sfânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta desteritatea în rituale și omiletică.

8. Rugările de concurs instruite conform prescrierilor §-lui 13 din Statutul organic și adresate comitetului parohial din Cenadul sârbesc (Nagycsanád) sunt a se înainta oficiului protopopesc rom. gr. ort, în Nagykomlós (B. Comloș) comitatul Torontal.

B. Comloș la 14/27 oct. 1911.

Din însărcinare: *Mihai Păcățianu* adm. ppop. —□— 1—3

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din **Gruin**, protopresbiteratul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor., solvit de comuna biserică;
2. pentru conferințe 20 cor.;
3. locuință frumoasă în edificiul școlii;
4. uzufructul grădinei școlare. După această grădină, dările cad în sarcina învățătorului;
5. dela înmormântări, parastase și altele, unde va fi poftit, câte 1 coroană.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ, va îngriji comuna biserică. Curățirea locuinții învățătoarești însă cade în sarcina învățătorului.

Alesul e obligat să prestea serviciile cantonale, în și afară de biserică; să conducă elevii regulat la slujba dumnezească și să-i instrueze în cântările bisericesti.

Ceice dovedesc, că pot conduce cor vocal, cei cu 4 clase medii și cei cu calcul general „distins“ sunt preferiți.

Petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, să aștern comitetului parohial din Gruin (comitatul Caraș-Severin), pe calea oficiului protoprezbiteral din Belinț (Temes-megyé).

Reflectanții sunt poftiți a se prezenta într-o duminică, ori într-o sârbătoare, în s. biserică din Gruin, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* ppresbiter. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din **Ch. Tarian** (Köröstarján) protopresbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Cvarțir cõrespunzător cu două chilii, culină și cămară, precum și grădină de legumi. 2. În bani gata dela epitropia parohială 600 cor. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveninde 50 cor. 4. Intregirea salarului dela stat 350 cor. Pentru eventualele cvivenenale să va recurge la stat. Dela recurenți să recere cvalificațiunea prescrișă, precum și atestat despre serviciul prestat până acum. Alegându-l va avea să provadă cantoratul în și afară de biserică și să îplinească funcțiunile obveninde în parohie precum și în filii unde va fi poftit pe lângă stolele înatinate. Va avea să instrueze elevii în cântarea biserică, să-i conducă la biserică în duminică și sârbători și cu aceia a țineă răspunsurile liturgice, apoi să conducă școala de repetițiune fără altă remunerațiune. Darea personală o va solvi alesul. Să notează că, de prezinte o parte din grădina școlară e ocupată cu cărămizile stei biserici edificând, pentru care învățătorul n'are drept a pretinde nici o remunerațiune ori despăgubire.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulamentul și adresate comitetului parohial din Ch. Tarian (Köröstarján) sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sta biserică de acolo pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cei cu desteritate de a instrui cor vocal vor fi preferiți și remunerați.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională română din **Jadani** (Mezősadány) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. salar fundamental 1000 coroane și cvivenenalele prescrise de lege; 2. cortel liber constătător din 2 chilii, culină, grajd și 2 grădini în 800□; 3. pentru conducerea școlii de adulți din cassa comunei politice 100 coroane; 4. pentru înființarea și conducerea corului bisericesc 100 coroane; 5. pentru conferințe 20 coroane iar pentru scripturistică 10 cor.; 6. dela înmormântări unde va

fi poftit 2 coroane. Pentru ținerea în curățenie a cortelului învățătoresc precum și a salei de învățământ și pentru încălzirea acestuia să îngrijește comuna bisericească. Alesul învățător e obligat să provadă strana dreaptă și să instrueze elevii în răspunsurile liturgice având să-i conducă regulat la serviciul divin.

Reflectanții au să-și aștearnă în termen legal concursurile ajustate cu documentele prescrise la P. On. oficiu protoprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) și să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința com. parohial ținută în Jadani la 29 septembrie (12 octombrie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul ppresb.: *Dr. Traian Puticiu* insp. de școale.
—□— 2—3

Prin aceasta să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia diecezană „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea stațiunii învățăto-rești de la școala română gr. ort. din **Sarafola** ppresbiteral B.-Comloș.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Cvinevenalele prescrise de lege. 3. Pentru scripturistică 20 cor. 4. Pentru conferință când va participa 20 cor. 5. Cortel constător din 3 odăi padimentate, cuină și cămară apoi grajd, grădina dela cortel. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. iar dacă mortul va fi dus în biserică 2 cor.

Dările publice pentru beneficiu și grădină le va solvi alesul din al seu. Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. De curățirea și ținerea în ordine a locuinței învățăto-rești pe din lăuntru se va îngriji alesul. Alesul e îndatorat a presta serviciul cantoral atât în cât și afară de biserică, să conducă strana stângă, să instrueze elevii în cântările bisericesti să-i conducă regulat în dumineci și sărbători și cu alte ocazii după uzul local la sta biserică fără alta remunerațiune.

Alesul e obligat a înființa și conduce cor bis. regulat pentru ce va fi remunerat special de comuna bis. anual 100 de cor. Cei cu 4 cl. gimn. sau civile vor fi preferiți.

Recurenții sunt îndatorați, ca în termenul concursual să se prezinte în vre-o duminică în sânta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele ajustate conform regulamentului din vigoare sunt a se trimite Prea Onoratului oficiu protoprezbiteral gr. ort. român în Nagykomlós.

Din ședința comitetului paroh. gr. ort. rom. din Sarafola ținută la 10/23 sept. 1911. *Petru Govosdian* ppresb. com. par.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* adm. protopop.
—□— 3—3

Licitațiune minuendă

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor de sub Nr. 5744/1911, prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întrepridere a edificării noiei sale de învățământ în comuna **Vidra** cott. Arad cu termen de 17/30 Noemvrie la orele 10 a. m. în școala confesională din loc.

Prețul de esclamare este 3577 cor. 26 fiileri.

Reflectanții vor avea se depună vadiu înainte de a începe licitațiunea 10% din prețul de esclamare în bani gata ori hârtii de valoare. Pentru participare la

concurs nu își poate formula nici un fel de pretenziune față de comuna bisericească. Planul și preliminarul de spese și condițiile de licitație se pot lua în primire de către reflectanți la oficiul parohial din loc. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările în întrepridere fără privire la rezultatul licitațiunii, aceluși reflectant în care are mai multă încredere și garanție materială și morală.

Dat în ședința comitetului parohial din Vidra, ținută la 25 sept. (8 oct). 1911.

Nicolae Sirca
presb. com. par.

Cu consenzul protopresb. *Cornel Lazar.*

—□—

2—3

CANCELARIE ADMINISTRATIVĂ ȘI BI-ROU DE INFORMAȚIUNI ÎN BUDAPESTA

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprosesuale, administrative și comerciale; mijlocesc împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte recvizite economice; finanțez parcelări de moșii, esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efeptuesc tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea, avocat diplomat,
VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Nrul Telefonului 171-27.

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria

Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

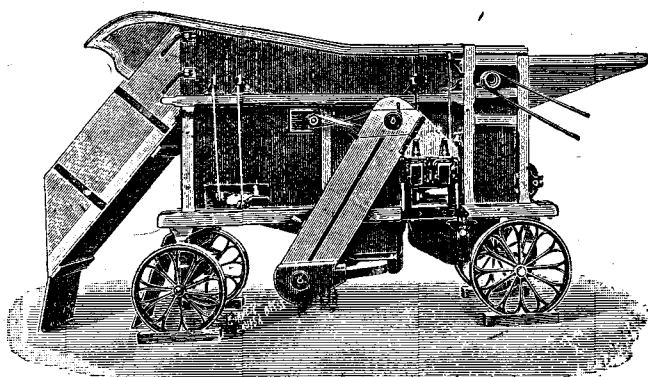
Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

==== Neguțatorie de fer în gros și în detail. ====

Reprezentanța cercuală a fabricii de mașini soc. an. Nicholson.

Reprezentanța cercuală a fabricii de mașini soc. an. Nicholson.

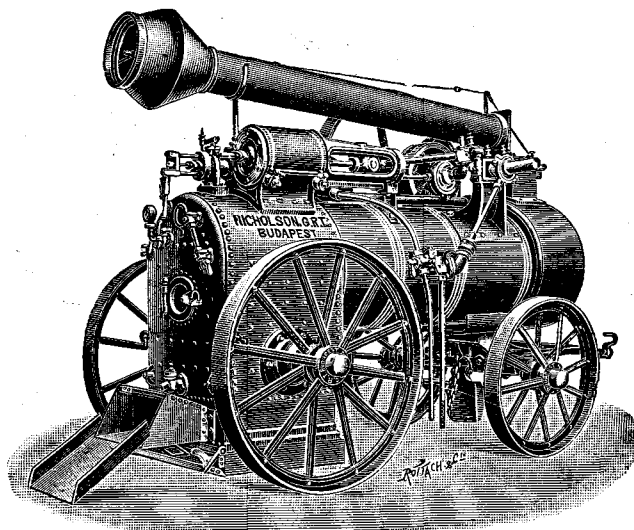
Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume :

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

Masini de secerat și de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. Articli de specialitate. Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și neguțorie de specialități separat în casa lui **Dr. Ispravnic** lângă neguțoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu uneltele trebuincioase, să ceară **Catalogul nostru ilustrat**, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

81-58

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.